

Хайриддин Султонов

**ҚУЁШ
БАРЧАГА
БАРОВАР**

Ҳикоялар

*Тошкент
Ғафур Ғулом номидаги
Адабиёт ва санъат нашриёти
1980*

ББК 84Ў3
С 96

С $\frac{70303-26}{M352(04)-80}$ 36—80 4702057020

© Гафур Гулом номидаги Адабиёт ва санъат нашри-
ёти, 1980 й.

МИРКАРИМ ЧОЛ

Ҳар шанба шаҳардан уйга қайтарканман, бу кўчадан ўтишга юрагим безиллаб туради—муюлишдаги кекса садақайрағоч тагида ўтган-кетганга зимдан назар солиб, одатдагидек, Миркарим бува ўтирган бўлади. Бирга келаётган ўртоқларим уни кўриб дарров аския бошлашади:

—Ана, Ҳамид, ўтирибди бобогинанг, сенга кўзи тўрт бўл-э-э-б...

— Ҳамидга худо берди, деяверларинг, чолнинг авзойи бузуқ!

Уларга қўшилиб куламану, аммо гапнинг очиғи, юрагимнинг бир четига ғашликми, қўрқувми—алланарса тушди.

—Хўп, бўлмаса...

Болалар билан хайрлашдим. Уларга яхшида: нариги маҳаллада туришади. Ён кўчага бурилиб кетишаркан, тегажаклик қилиб ортимдан қичқиришди:

—Бўпти, Ҳамид, агар омон қолсанг кинога чиқ кечқурун...

Кулдим. Нима, чол мени ермиди? Емасликка емайдику-я, лекин Миркарим бува гапирса одамнинг жон-жонидан ўтказиб юборади: тили аччиқ. Қўпчиликка, айниқса, биз қишлоқ студентларига унинг ҳамма нарсага

суқулавериши, ортиқча насиҳатгўйлиги жуда-ям ёқавермайди.

«Мундоқ бошқа чолларга ўхшаб, чойхонада тинчгина ўтирса бўлмасмикан», деб қўямиз баъзан нолиб.

Чолнинг қиёфасини кўрсангиз-кўрмасангиз, кинодаги Ялангтўшнинг ўзи дейсиз. Яқинда клубга шу фильм келган экан, чурвақа болакайлар Миркарим чолга дарров «Ялангтўш бува», деб от қўйиб олишибди. Буни эшитиб, биз ҳам дарров лабимизни бурдик: «Бе, Ялангтўш қаёқда-ю, бу майда сўз чол қаёқда!»

Ана, бугун ҳам Миркарим бува супасида савлат тўкиб ўтирибди. Эғнида ўша қишинёзин кўкси очиқ оқ яктак. Боядан бери мени ер остидан разм солиб кузатяпти шекилли.

Хиёл ҳадиксираб, портфелни чап қўлга олдим-да, секин яқинлашдим:

—Ассалому алайкум, бува.

Чол аста бошини кўтариб қаради.

— Ваалайкум.

Энди йўлимга кетаверсам бўлади, лекин Миркарим бува билан кўришмасдан ўтиш учун отнинг калласидай юрак керак. Ҳол-аҳвол сўраган бўлиб бир нималар дея мингилладим, аммо унинг синчков нигоҳи бошимдан оёғимгача таъқиб қилаётганини кўргач, дамим ичимга тушиб кетди.

—Ҳм, қайтдингми?—деди чол салмоқ билан.—Ҳа, тузук-тузук. Ўқиш қалай, ўқиш?

—Шукур худога...—дедим унга яхши кўришиш учун. Секин йўрғалаб қолишга уриндим.

—Шошма,—чолнинг паст, ҳорғин товуши жойимга михлаб қўйди.—Бу...сочингни олдириб юрсанг бўлмайдими?

«Бошланди!» — дедим ўзимча.

—Сочим ўсмаган-ку...—бувага мунғайиб термиламан.

—Гапирма-е! Жамалак бўлиб елкангга тушибди-ю! Одам деган бундоқ сал турқ-тароватига қараб юради-да! Ё, шу...

У мени койишга тушиб кетди. Тавба, бу замонда одамга кўйлагининг кири оғирлик қилади-ю, бу чолники нимаси энди? Аммоғиқ этмайман. Негаки, Миркарим бува юрт устида юрган одам. Дадам шунақа деганлар.

—Чаккангдаги гажагингни қара!.. Худди Мулла Маҳаматнинг келинига ўхшайсан-а...

Ўзимни тутолмай кулиб юбордим. Чунки Мулла Маҳаматнинг келини азага бориб: «Йиғласам кўзимнинг сурмаси кетиб қолади», деган олифта бир жувон. Қишлоқнинг олди таннози. Агар бакенбардларим шу сатангнинг гажагига ўхшаса...

—Менга қара, нега бошингга дўппи киймайсан? А? Ор қиласанми? Ўзбекнинг боласимисан, ахир? Ия, чакишниям ўрганибсан-да? Ҳалитдан-а? Ё Тошкентда юриб шунақа таълим оляпсанми?

—Дўппини куёв бўлганимда киярман, ота, —деб илжайишга уриндим. Бироқ Миркарим бува тишининг оқини ҳам кўрсатмайди, бароқ қошлари остидаги кичик кўзлари у ёғимдан-бу ёғимга ўтиб кетгудек, тик қадалиб тураверди.

—Бундоқ одам бўлиб тўйга аралашманг! Маъракага юрмасанг! Қанақа йигитсан ўзи! Ман сани одам бўлгин, дейман. Қойисам, шунинг учун койийман. Хў, ҳали қуюлиб қолганингда эслаб юарсан, Миркарим бувам шунақайди, деб...

Bu tanishuv parchasidir. Asarning to'liq
versiyasi

<https://kitobxon.com/oz/asar/3890>
saytida.

Бу танишув парчасидир. Асарнинг
тўлиқ версияси
<https://kitobxon.com/uz/asar/3890>
сайтида.

Это был ознакомительный отрывок.
Полную версию можно найти на сайте
<https://kitobxon.com/ru/asar/3890>